

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Kazuistika dítěte

**Podpora přirozeného rozvoje řeči u dětí – primární
logopedická prevence**

Kroměříž září 2022 – únor 2023

Zpracovala: Bc. Denisa Rybníkářová

OBSAH

OSOBNÍ ÚDAJE:.....	3
OSOBNÍ ANAMNÉZA	3
RODINNÁ ANAMNÉZA	3
ŠKOLNÍ ANAMNÉZA	3
PROBLÉMY PŘED VSTUPEM DO PROGRAMU	3
PRŮBĚH SPOLUPRÁCE.....	4
1. Sezení: Les a jeho kamarádi.....	4
2. Sezení: Vyletěl si pyšný drak.....	4
3. Sezení: Vítězíme nad bacily	5
4. Sezení: Pohybová aktivita Vítězíme nad bacily.....	5
5. Sezení: Mikuláš, přijde k nám	6
6. Sezení: Mik, miku, Mikuláš	6
7. Sezení: Veselé čertování	7
8. Sezení: S čerty nejsou žerty	7
9. Sezení: Těšíme se na Vánoce	8
10. Sezení: Když rozkrojím jablíčko.....	8
ZÁVĚR, METODICKÁ DOPORUČENÍ.....	9
ZDROJE:.....	9

KAZUISTIKA DÍTĚTE

Chlapec mi byl pro tuto kazuistiku doporučen logopedem pracujícím v naší mateřské škole, vybrala jsem si ho proto, že dochází do třídy, ve které učím a měl v letošním roce navštěvovat logopedickou třídu, která byla nakonec zrušena.

OSOBNÍ ÚDAJE:

David, chlapec, nar. leden 2017 (na začátku praxe věk 5 let, 10-11 měsíců)

OSOBNÍ ANAMNÉZA:

David se narodil jako plánované (druhé) dítě, těhotenství bylo tedy 2. v pořadí, porod byl po termínu, vyvolávaný, záhlavím. Po narození se u Davida objevil následkem porodu kefalhematom, který byl následně odsán (krátká hospitalizace). V prvních měsících chlapec upřednostňoval přetáčení těla na jednu stranu, ve 4. měsících byla cvičena Vojtova metoda. David neprodělal žádná závažná onemocnění ani neutrpěl žádný vážný úraz.

V předškolním věku chodí do běžné mateřské školy, od září 2022 měl David chodit do logopedické třídy, která byla zrušena, od září 2022 (v 5 letech, 9 měs.) je v péči klinického logopeda.

RODINNÁ ANAMNÉZA:

David žije v úplné rodině matka (1982, 40 let), VŠ vzdělání, otec (1982, 40 let), VŠ vzdělání, starší sestra (2013, 9 let), ZŠ, taktéž docházela ke klinickému logopedovi. Chlapec je mladší dítě rodičů, jsou mu tolerovány menší prohřešky, chování někdy přenáší i do MŠ.

ŠKOLNÍ ANAMNÉZA:

David má souhlasnou laterální dominanci pravé ruky a pravého oka. Má dostatečně rozvinutou jemnou a hrubou motoriku, taktéž zrakové či sluchové vnímání odpovídá věku chlapce. Je potřeba upevňovat správný úchop tužky, uvolňovat zápěstí. Výtvarné činnosti nebo pracovní listy zvládá bez problémů, ale věnuje se jim většinou až po výzvě učitelky. Někdy má problém s dodržováním pravidel, prosociálním chováním a řešením konfliktů.

Špatná výslovnost některých hlásek.

PROBLÉMY PŘED VSTUPEM DO PROGRAMU:

Orientační vyšetření výslovnosti- špatná výslovnost hlásek L, C, S, Z, Č, Š, Ž, R, Ř. David je v péči klinického logopeda, dříve bylo vyvozováno K, nyní cvičí L, začínají Č, Š, Ž. Od logopedky doporučená průpravná cvičení, zejména dechová.

PRŮBĚH SPOLUPRÁCE

1. Sezení: Les a jeho kamarádi

- Foukání do lístečku, posouvání po dlani (Obr. č. 1.): dechová cvičení- cvičení výdechu, zvyšování intenzity dechu, zvýšená pozornost na nádech nosem
- Foukání lístků brčkem ke stromu (Obr. č. 2): dechové cvičení- usměrňování proudu vzduchu
- Oromotorická cvičení (Obr. č. 3)
- Skládání číslic z kaštanů (Obr. č. 4): určování číslic, obtahování prstem, jemná motorika, matematické dovednosti
- Obrázkové čtení (Obr. č. 5): povídání o příběhu, určování počtu slabik a 1. hlásky u doplňovaných slov, rytmické schopnosti, zrakové vnímání, procvičování paměti, sluchová percepce, rytmizace,
- Grafomotorický list (Obr. č. 6): zdravení prstů, cviky pro uvolnění zápěstí, grafomotorické cvičení
- Hádanky k tématu (Obr. č. 7): rozumové schopnosti

Hodnocení: Davida většina činností zaujala, nejvíce dechová cvičení, foukání brčkem do listů a obrázkové čtení, velmi dobře zvládá oromotorická cvičení, hádanky byly náročné, musela jsem zvolit méně obtížné.

2. Sezení: Vyletěl si pyšný drak

- Přenášení mašliček brčkem na ocas draka podle hodu na kostce (Obr.ř. č. 8): dechové cvičení, matematické dovednosti
- Přenášení obličejů (očí, úst) na hlavu draka (Obr. č. 9): dechová výdrž
- Předvádění obličejů přenesených na draka (Obr. č. 3): oromotorická cvičení, cvičení mimických svalů
- Navlékání korálků na draka podle jeho čísla (Obr. č. 10): jemná motorika, matematické dovednosti
- Přiřazování číslic ke správnému počtu teček na duze (Obr. č. 11): matematické dovednosti, rozumové schopnosti
- Vyletěl si pyšný drak (Obr. č. 12): hra na dřívka při zpěvu písně, sluchové vnímání, rytmizace
- Grafomotorický list počasí (Obr. č. 13): zdravení prstů, cviky na uvolnění zápěstí, grafomotorické cvičení

Hodnocení: Davida opět bavilo přenášení předmětů brčkem, dařila se mu rytmizace písně, i když myslím, že ho obzvlášť nebavila. Chlapec dobře spolupracoval, ale raději by si dnes hrál s dětmi, přiřazování číslic ho nebavilo, myslím, že to bylo pro chlapce příliš jednoduché.

3. Sezení: Vítězíme nad bacily

- Bacil z tuše (Obr. č. 14): dechové cvičení- rozfoukávání tuše brčkem
Jemná motorika- stříhání, lepení obličejů
Oromotorická cvičení (Obr. č. 3), mimické cvičení- předvádění obličejů
bacila
- Nesmyslov v nemocnici (Obr. č. 15): hledání nesmyslu, zrakové vnímání, rozvoj tvorby vět, rozvoj komunikačních dovedností
- Přiřazování zdravých, nezdravých potravin (Obr. č. 16): didaktická hra na rozvoj rozumových schopností
- Bacily na ruce (Obr. č. 17): přiřazování bacilů k jejich stínům, jemná motorika, zrakové vnímání
- Skládání bacilů (Obr. č. 18): skládání obrázků ze dvou částí, procvičování jemné motoriky, zrakové vnímání, rozumové schopnosti
- Kresba postavy (Obr. č. 19): zdravení prstů, uvolnění zápěstí, ruky, grafomotorické cvičení
- Pojmenování částí těla: procvičování pravolevé orientace

Hodnocení: Davida bavil bacil z tuše, kde si mohl nalepit vytištěné oči a úsměv, dokonce se k této činnosti přihlásil sám, což je u chlapce méně obvyklé, dobře zvládá pravolevou orientaci na vlastním těle i na těle druhé osoby. Některé činnosti jako třeba bacily na ruce či skládání z částí byly jednoduché, příště bych zvolila náročnější variantu.

4. Sezení: Pohybová aktivita Vítězíme nad bacily

- Na vitamíny a bacily: honička se záchranou, rozvoj hrubé motoriky, lokomoce
- Na krvinky: pohyb krvinek (dětí) do rytmu srdce (bubínku), sluchové vnímání, hrubá motorika
- Cesta bacila do těla: opičí dráha, rozvoj hrubé motoriky
- Hlava, ramena, kolena, palce: pohyb při písničce, sluchové vnímání, postřeh, hrubá motorika
- Uzdravení těla: relaxace s představou, dechové cvičení

Hodnocení: Pohybovou aktivitu jsme cvičili skupinově, dětem se pohybové aktivity líbí, nejvíce je bavila honička se záchranou a zrychlující pohybová píseň Hlava, ramena..., dnes se moc nedařila relaxace s představou a dechovým cvičením, děti se nesoustředily.

5. Sezení: Mikuláš, přijde k nám

- Foukání hvězdy na čelo anděla: dechové cvičení- nádech nosem, usměrňování proudu vzduchu
- Přenášení hvězdy brčkem: dechová výdrž
- Jak dělá čert: oromotorické cvičení, fonační cvičení
- Sněhová vločka (Obr. č. 20): skládání papíru, vystřihování- jemná motorika
- Mikulášská družina: Kdo v ní je? – pojmenování, určování počtu slabik, 1. hlásky, rozvoj stavby vět, komunikačních dovedností
 - Jak vypadají? - popis členů družiny
 - Protiklady anděl x čert (hodný x zlý, čistý x špinavý, bílý x černý...)- rozumové schopnosti
- Anděl jedním tahem (Obr. č. 21): grafomotorické cvičení zdravení prstů, uvolnění ruky, zápěstí

Hodnocení: Davidovi se činnosti dařily, povedla se mu sněhová vločka, kterou chtěl vyrábět sám od sebe, naopak popis družiny by nejraději vynechal, příště zkusit činnost nahradit záživnější verzí např. popis s dramatizací, hádáním atd.

6. Sezení: Mik, miku, Mikuláš

- Foukání do vločky: dechová cvičení- cvičení výdechu, zvyšování intenzity dechu, nádech nosem
- Jak vypadá anděl a čert? Oromotorické mimické cvičení (úsměv, mračení)
- Mikulášova punčocha (Obr.č. 22): zdravení prstů, uvolnění ruky, zápěstí, pracovní list, pojmenování věcí na PL- vytleskávání počtu slabik, určování 1.hlásky, přiřazování stínů, vykreslení obrázků
- Skládání obrázků Mikuláše z částí (Obr. č. 23): rozumové schopnosti, rozvoj zrakové analýzy a syntézy
- Co je v punčoše? (Obr. č. 24): Poznávání hmatem, co se skrývá v punčoše
- Mikulášské hádanky (Obr. č. 25): rozumové schopnosti
- Doplňování tvarů z punčochy (Obr. č. 26): matematické dovednosti

Hodnocení: Davidovi se dnes nejvíce líbilo cvičení Co je v punčoše, obzvlášť, když si mohl poznané předměty nechat, naopak doplňování tvarů ho dnes moc nebavilo, příště by mohl tvary přenášet na pytel např. brčkem.

7. Sezení: Veselé čertování

- Foukání do čertovského ohně: foukání do svíčky (bez brčka i s brčkem), cvičení výdechu, zvyšování intenzity dechu
- Co může dělat čert s jazykem: oromotorická cvičení (Obr. č. 3)
- Čertovský řetěz (Obr. č. 27): správné lepení řetězu, střídání barev- jemná motorika
- Brambory v pytlí (Obr. č. 28): zdravení prstů, uvolnění ruky, zápěstí, pracovní list na matematické dovednosti
- Doplňování rýmu: sluchové vnímání, rozumové schopnosti
- Hledání rozdílu (Obr. č. 29): zraková diferenciacce, popis rozdílů

Hodnocení: Davida bavilo sfukování svíčky, museli jsme několikrát opakovat, celkově dobře spolupracoval, jen u lepení řetězu dlouho nevydržel. Brambory v pytlí by šly příště doplnit o trhání papíru a mačkání a lepení kuliček (brambor, uhlíků).

8. Sezení: S čerty nejsou žerty

- Nafukování čertovského pytle: nafukování balónku- dechové cvičení, nádech nosem
- Co ukradl čert Mikuláš z punčochy? Kimova hra- co chybí- procvičování zrakové paměti
- Spojování obrázků z částí (Obr. č. 30): matematické dovednosti, zrakové vnímání
- Určování počtu (Obr. č. 31): matematické dovednosti, pojmenování, co je na obrázku, rozvoj tvorby vět, vytleskávání (rytmizace) počtu slabik daných slov, určování 1. hlásky
- Čerti z krabičky (Obr. č. 32): zdravení prstů, uvolnění ruky, zápěstí, grafomotorické cvičení
- Rohy, kožichy, kopyta, ocas...: pohybová chvílka, cvičení postřehu- cvičení na melodii písně Hlava, ramena, kolena...,

Hodnocení: Davidovi se nedařilo nafouknout balónek, byl z toho trochu zklamaný, ale snažil se. Další motivací byla Kimova hra, kdy si mohl nechat uhodnuté předměty, tak se mu zvedla nálada. Bavila ho pohybová chvílka.

9. Sezení: Těšíme se na Vánoce

- Foukání do andělského zvonění (Obr. č. 33): dechové cvičení, zvyšování intenzity dechu, nádech nosem
- Oromotorická cvičení (Obr. č. 3): zvoneček...
- Vánoční přání (Obr. č. 34): trhání papíru, lepení - jemná motorika, opis slov- grafomotorika
- Zpěv koled: rytmizace s oříšky- sluchové vnímání
- Vánoční puzzle (Obr. č. 35): skládání obr. z částí, rozvoj zrakové analýzy a syntézy
- Určování počtu (Obr. č. 36): matematické dovednosti
- Vánoční PL (Obr. č. 37): zdravení prstů, uvolnění ruky, zápěstí, grafomotorika, psaní zleva doprava
- Spojování vánočních stromů (Obr. č. 38): rozumové schopnosti
- Svíčka, strom: zdravotní cvičení, hrubá motorika

Hodnocení: Davida bavilo foukání do zvonění, sám chtěl vyrábět vánoční přání do domova seniorů, puzzle ho nebavilo, měla jsem pocit, že to chce mít za sebou, ať se může jít hrát s dětmi. Zdravotní cvičení svíčka je náročné pro děti v tomto věku.

10. Sezení: Když rozkrojím jablíčko

- Ozdob stromeček (Obr. č. 39): přenášení ozdob brčkem na vánoční stromek- dechové cvičení, dechová výdrž
- Oromotorická cvičení (Obr. č.3)
- Pečení vánočního cukroví (Obr. č. 40): válení, vykrajování, natírání cukroví- jemná motorika
- Betlém (Obr. č. 41): skládání betléma- jemná motorika, pojmenování postav- určování počtu slabik, 1. hlásky, prostorová a pravolevá orientace (před, za, vedle, vpravo...)
- Vánoční kapr (Obr. 42): zdravení prstů, uvolnění ruky, zápěstí, grafomotorické cvičení
- Řazení stromů (Obr. č. 43): řazení stromů od největšího po nejmenší a naopak (zleva doprava)

Hodnocení: David dobře spolupracoval, ale překvapivě jsem ho k výrobě vánočního cukroví musela volat, nejvíce ho bavila konzumace 😊

ZÁVĚR, METODICKÁ DOPORUČENÍ

David dobře spolupracoval, i když se mu většinou nechtělo od hrajících se kamarádů, někdy jsem měla pocit, že chce mít všechno rychle splněno, aby mohl jít zpět do třídy. Z tohoto důvodu jsme s Davidem později pracovali místo odpoledního odpočinku.

Podarily se mu splnit všechny činnosti, od začátku dobře zvládal oromotorická i dechová cvičení. Během práce jsem se snažila rozvíjet všechny vzdělávací oblasti. Na počátku nám byly klinickým logopedem doporučena především dechová cvičení, která byla zařazena do každého sezení. U Davida byla velmi důležitá motivace, odměna, kterou obdržel po každém sezení. Rád si bral domů splněné pracovní listy pro rodiče.

Hlásku L a Ř už většinou zvládá bez problémů, na ostatních hláskách je potřeba ještě pracovat.

Důležité je si s Davidem povídat, komentovat, pojmenovávat věci kolem sebe, prohlížet a číst vhodné knihy, učit nové říkanky, písničky, vhodnými činnostmi rozvíjet celkové smyslové vnímání, zejména pak sluchové. Motivovat k činnostem k procvičování jemné motoriky, grafomotoriky i výtvarným aktivitám, modelování. V neposlední řadě je důležitý i další rozvoj obratnosti- celkový pohyb, hry s míčem, skákání atd.

Pravidelné docházení na logopedii, pravidelnost logopedických cvičení, zejména průpravných cvičení, spolupracovat s rodiči. Důležitá je motivace a pochvala, či odměna.

ZDROJE:

KAULFUSSOVÁ, Jitka. Procvičme si jazýček!: edukační listy k procvičení motoriky mluvidel. Čtvrté, rozšířené vydání. Ilustroval Edita PLICKOVÁ. [Praha]: Logos, [2017]. ISBN 978-80-906707-2-3.

POSPÍŠILOVÁ, Zuzana. Hádám, hádáš, hádáme. Ilustroval Eva RÉMIŠOVÁ. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-292-8.

Moved Permanently. [online]. Dostupné z: <http://www.pinterest.com>

Sluníčko. Praha: 12/2022. ISSN 0231-7222.

Obr. č. 1

Obr. č. 4

Procházka

Karel šel do na procházku.

Když ho začali bolet , sedl si

na . Najednou vidí, že se

za něco schovává. Jde se podívat

blíž. A uvidí malý a hned vedle

dalších . Rychle

domů pro . Všechny posbíral

a když měl plný , doma si z nich

uvařil dobrou . Od té doby chodí

do jen s .

Obr. č. 6

18. Obrázek přírody

4+ BIO PSY ENV

Obtáhní tužkou přerušované čáry a dokresli obrázek přírody tak, aby všechny obrázky byly úplné.

© INFRA, s. r. o., KAFOMETIK pro mateřské školy - EKOLOGIE, Stáří 2014, www.infra.cz

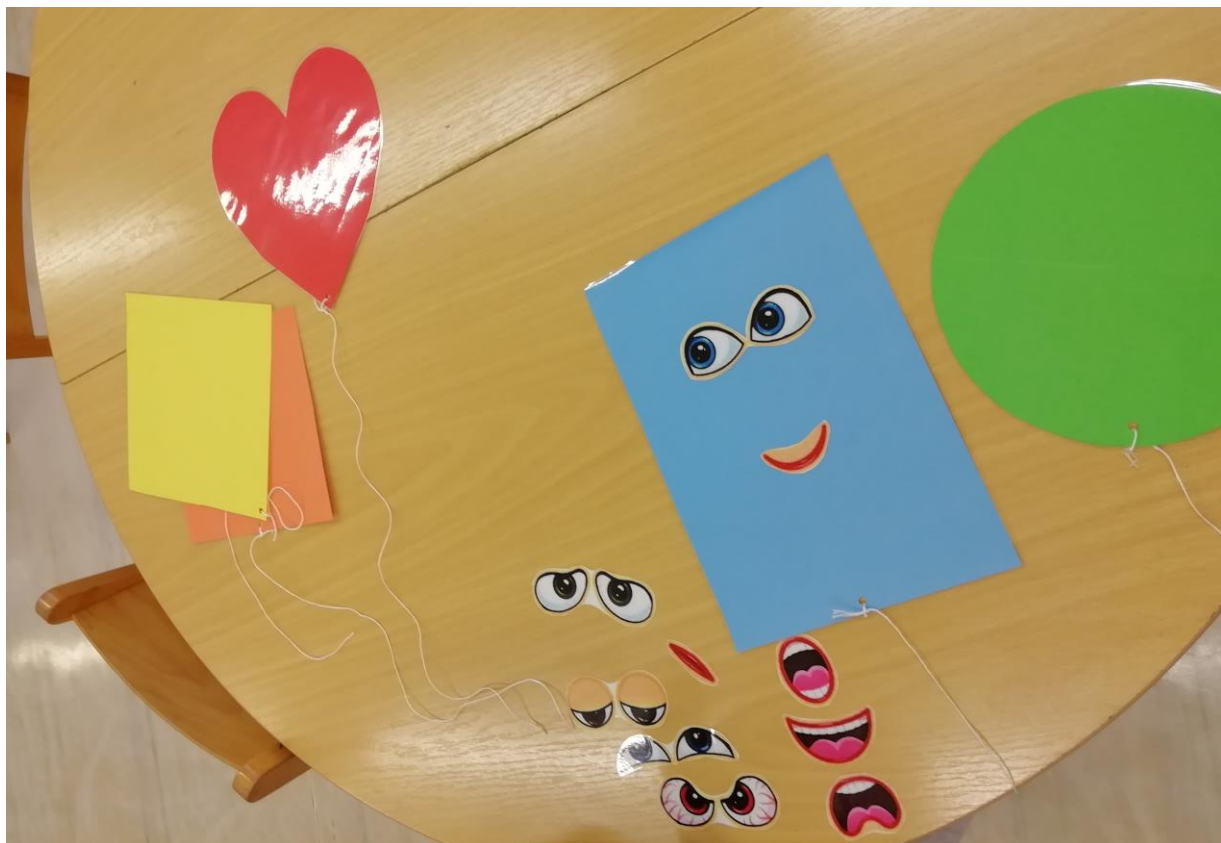

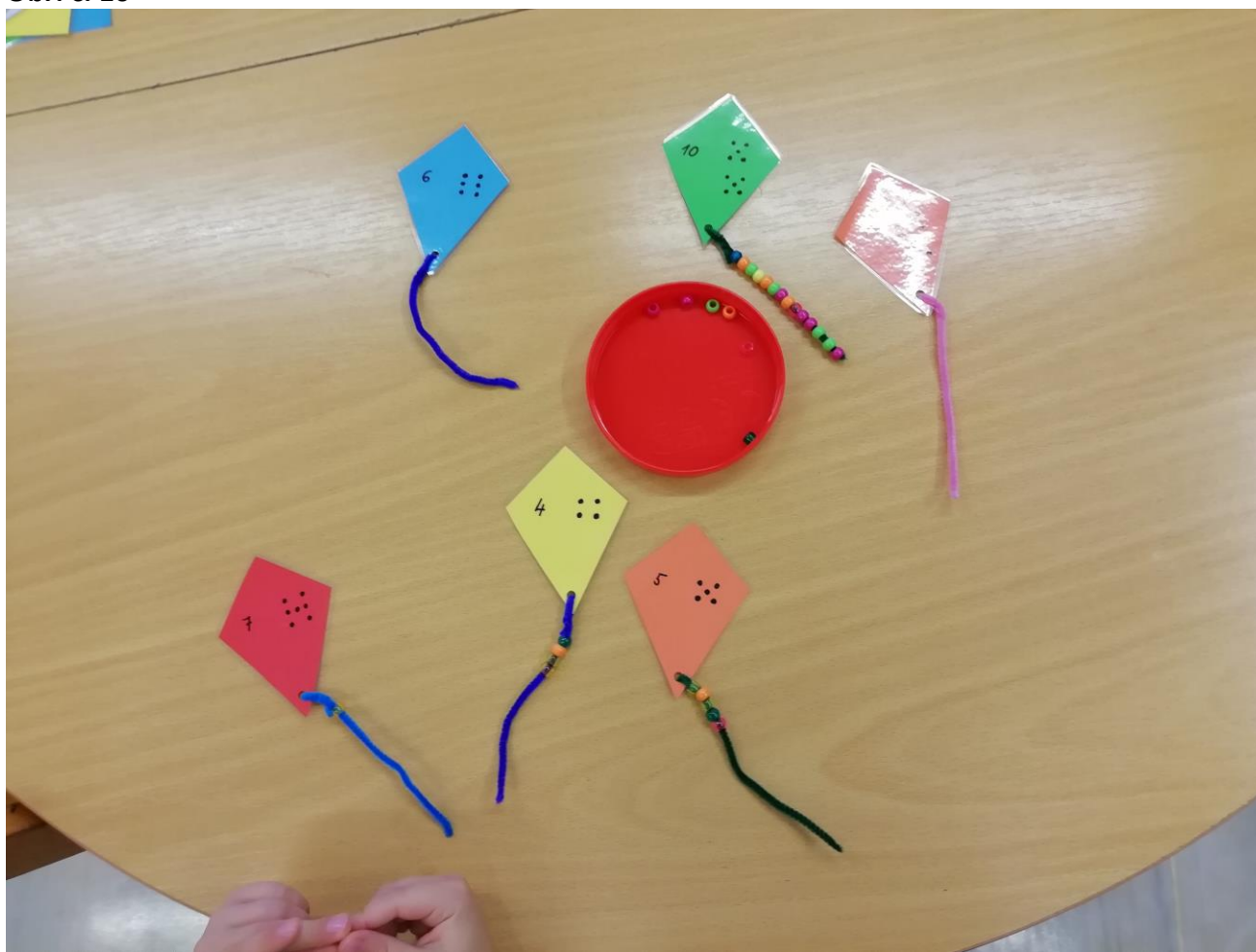
Obr. č. 8

Obr. č. 9

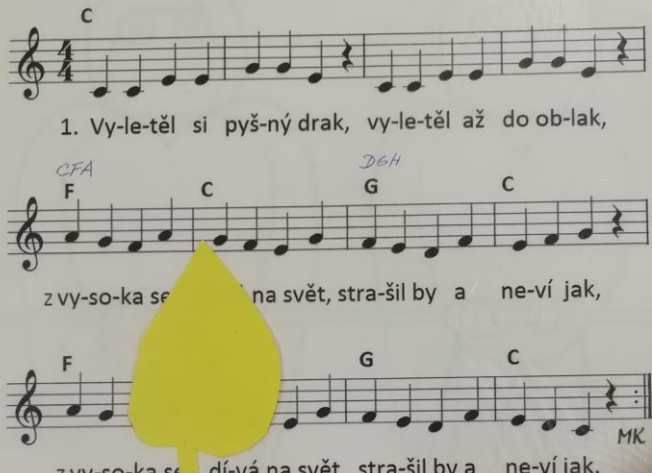
Obr. č. 10

Obr. č. 11

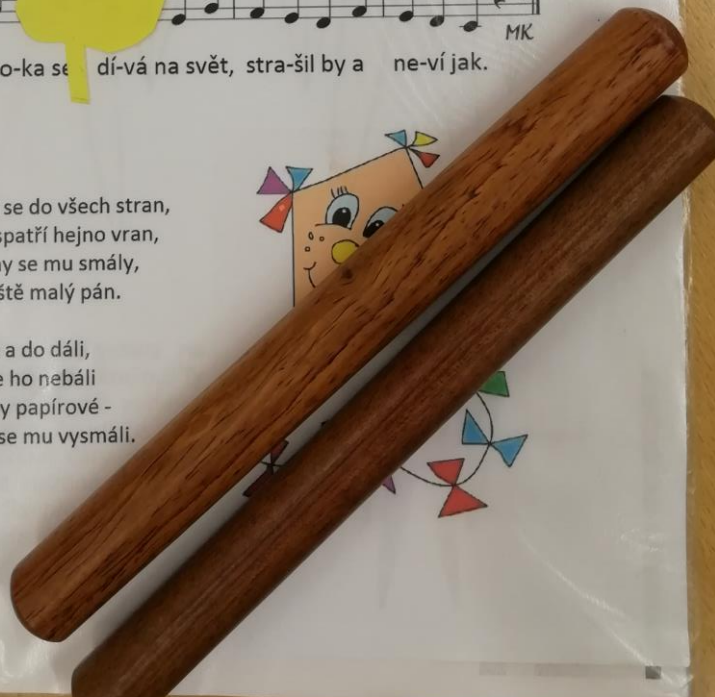

VYLETĚL SI PYŠNÝ DRAK

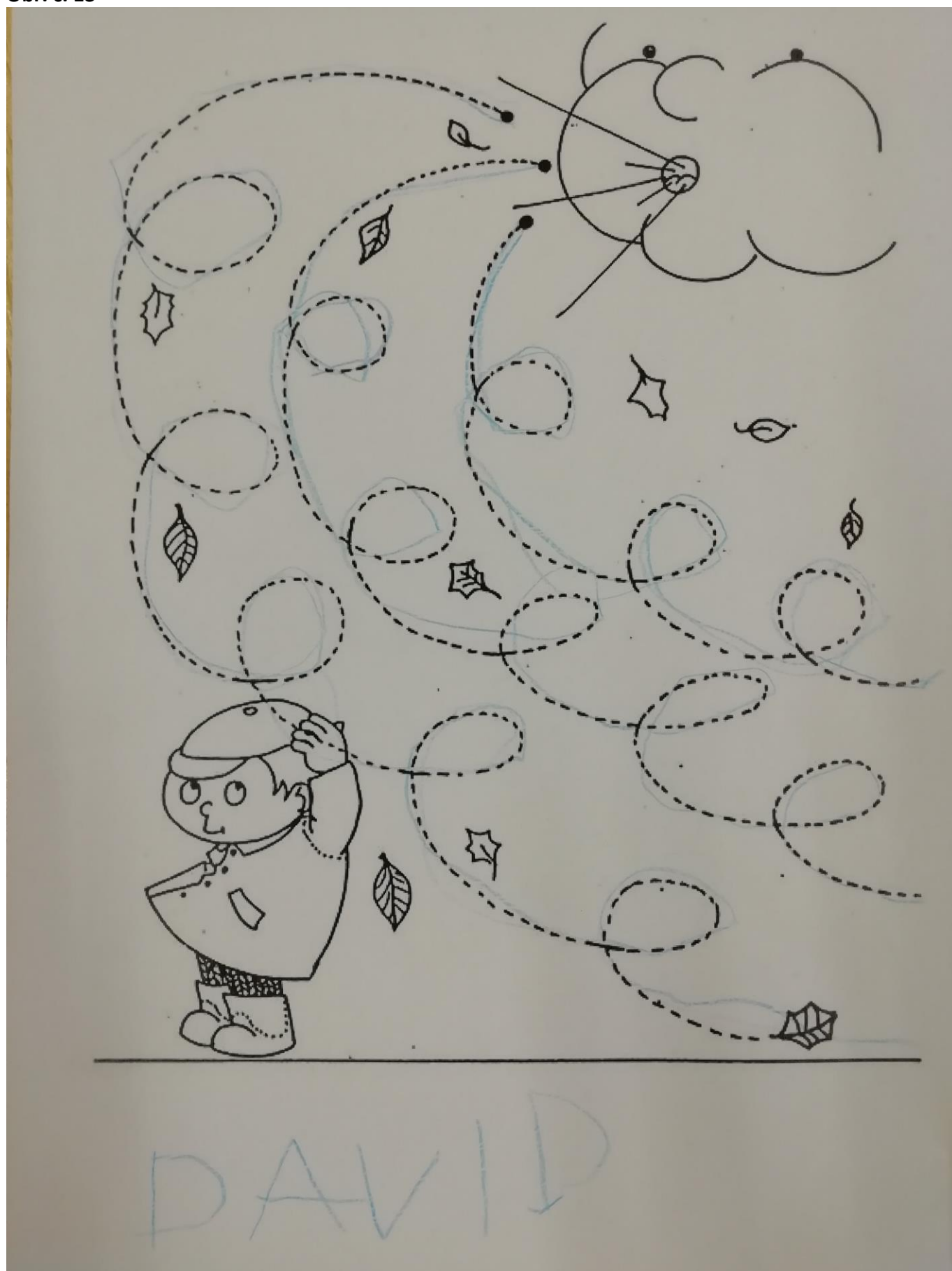

1. Vy-le-těl si pyš-ný drak, vy-le-těl až do ob-lak,
z vy-so-ka se dí-vá na svět, stra-šil by a ne-ví jak,
z vy-so-ka se dí-vá na svět, stra-šil by a ne-ví jak.

2. Rozhlíží se do všech stran,
potom spatří hejno vran,
ale vrány se mu smály,
že je ještě malý pán.

3. Do výše a do dále,
nikde se ho nebáli
a ty zuby papírové -
všichni se mu vysmáli.

Obr. č. 14

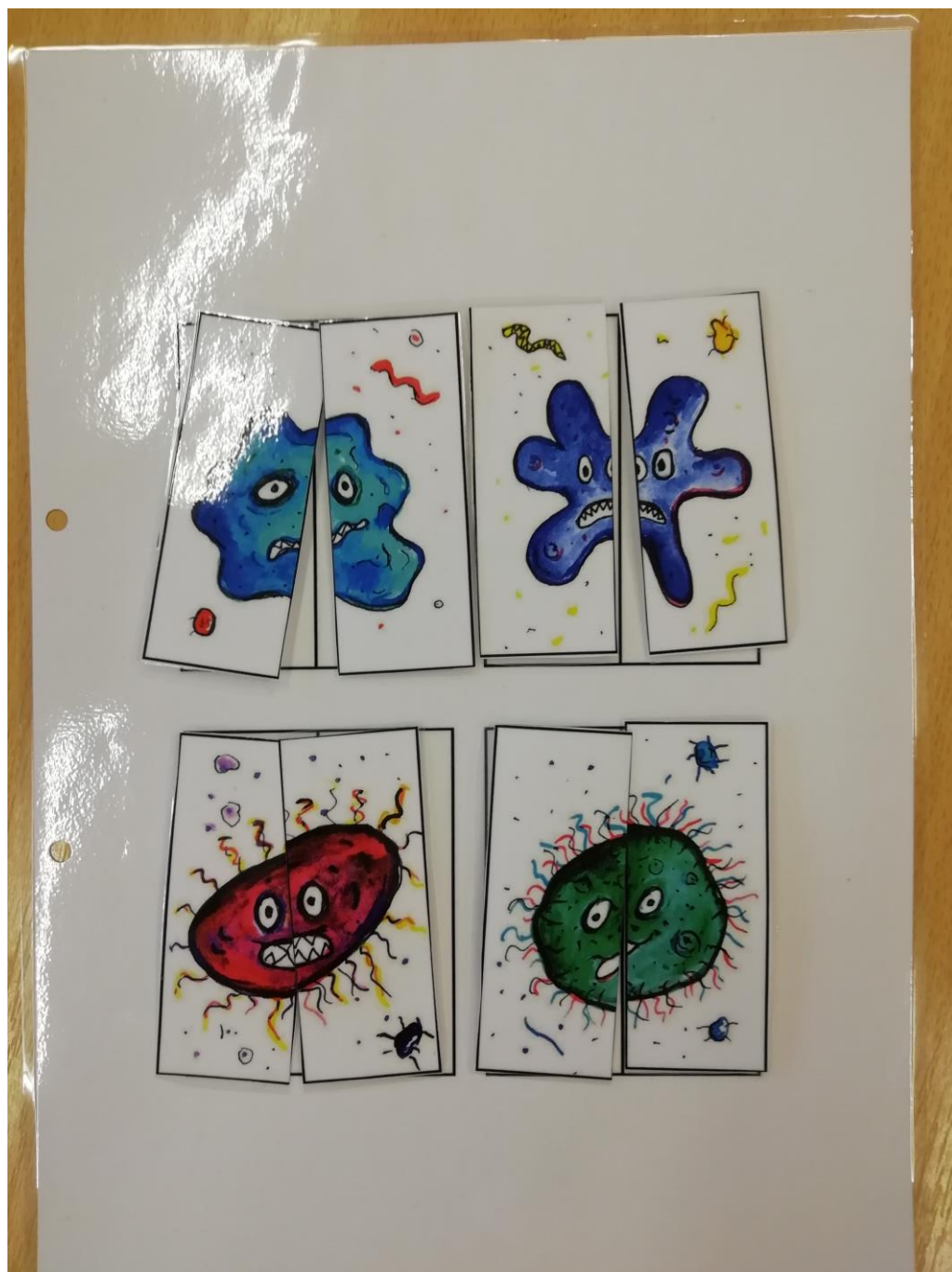

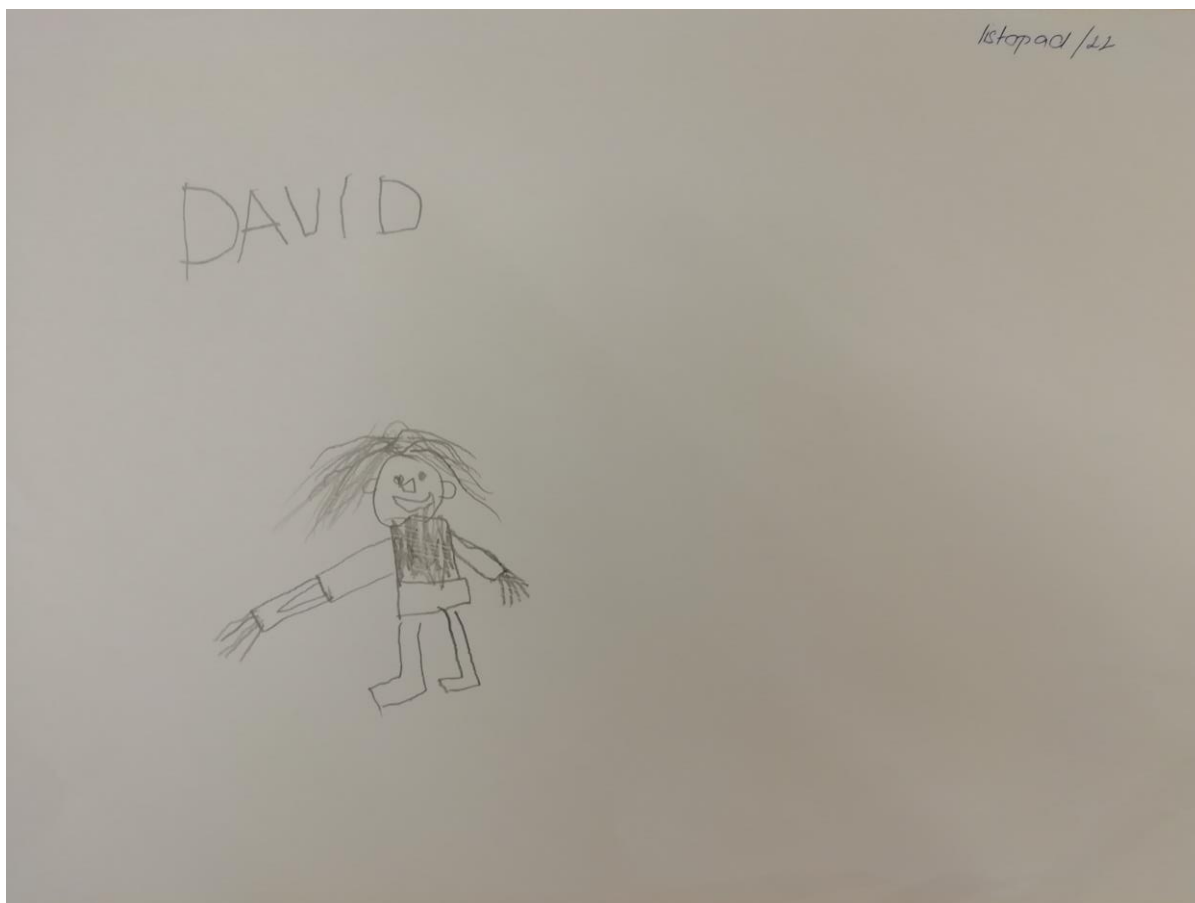
Obr. č. 16

Obr. č.17

Obr. č. 20

Umiš namalovat andílka? Chceš to naučit? Vezmi si pastelku a andílka několikrát ve směru šipek jedním tahem obtáhni.

Viš, co nosí Mikuláš ve svém kouzelném pytlí? Podívej se na obrázek a jmenuj, co vidíš. Poté si vezmi pastelky a vybarvi vždy dvě kolečka tak, aby kolečko předmětu (např. jablíčka) mělo stejnou barvu s kolečkem jeho stínu (stínu jablíčka).

Čertovské hádanky

K dětem v zimě chodívá,
anděla s čertem vodívá.
Vždycky z dobrot radost máš,
když ti je dá ... **(Mikuláš)**

Kožíšek má, vlk to není,
jazyk plazí, had to není,
má rohy a kozel není,
hádej, kdo se venku žení? **(čert)**

Na obláčku sedával,
o Vánoce sletěl k nám.
Na čele má hvězdičku,
už tě vidím ... **(andílku)**

Když přijde ten velký čas,
každý hledá v lese zas.
I ten malý chlapeček,
nese domů...**(stroměček)**

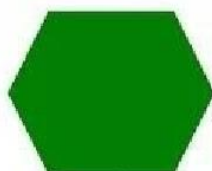
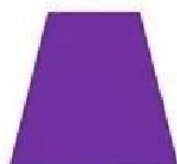
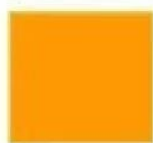
Jako v loni, tak i letos,
rozbijeme doma kokos.
Na stůl dáme vánočku,
to se slaví panečku.
A tak zase po roce,
jsou tu krásné ... **(Vánoce)**

Kdysi plaval v rybníce
a teď tu jsou vánoce.
Proto musel z vody ven,
aby chutnal večer všem.
Pochutnal si Petr,
byl to dobrý... **(Kapr)**

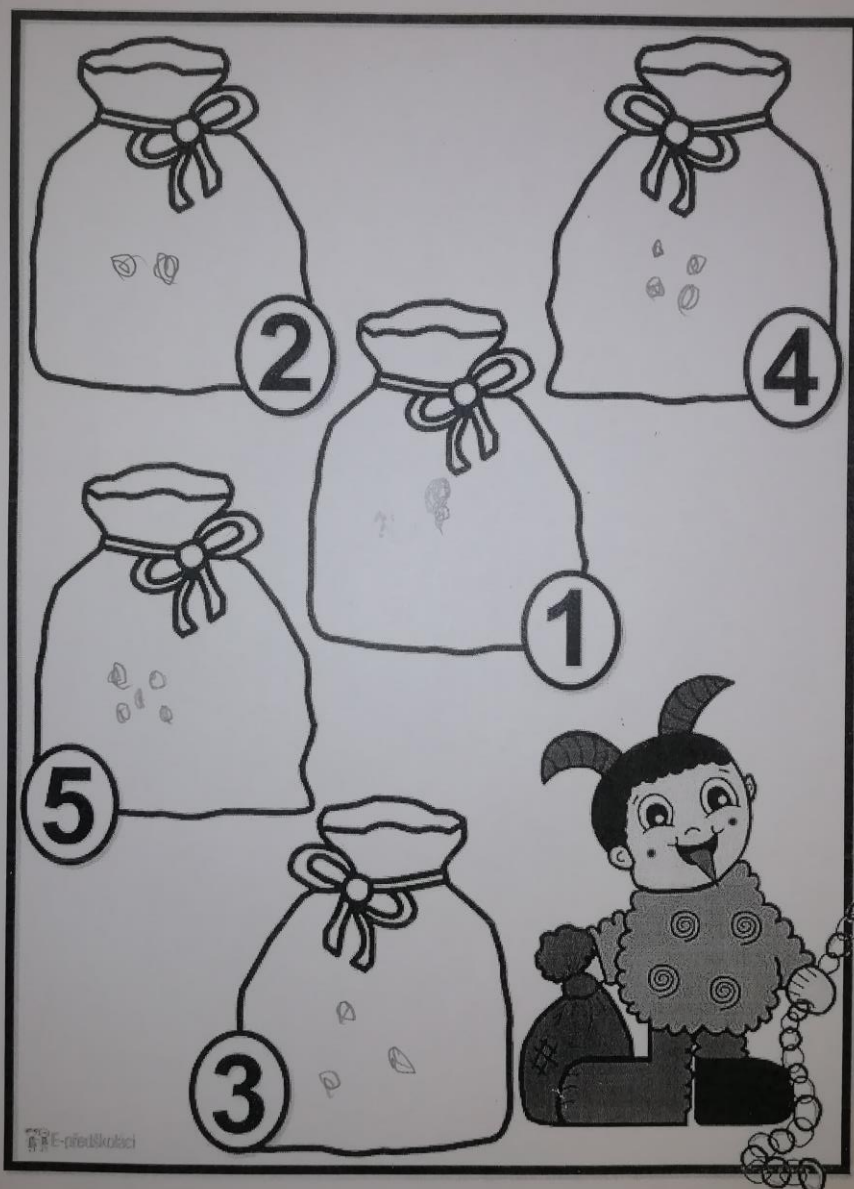

E-předškoláci

Obr. č. 27

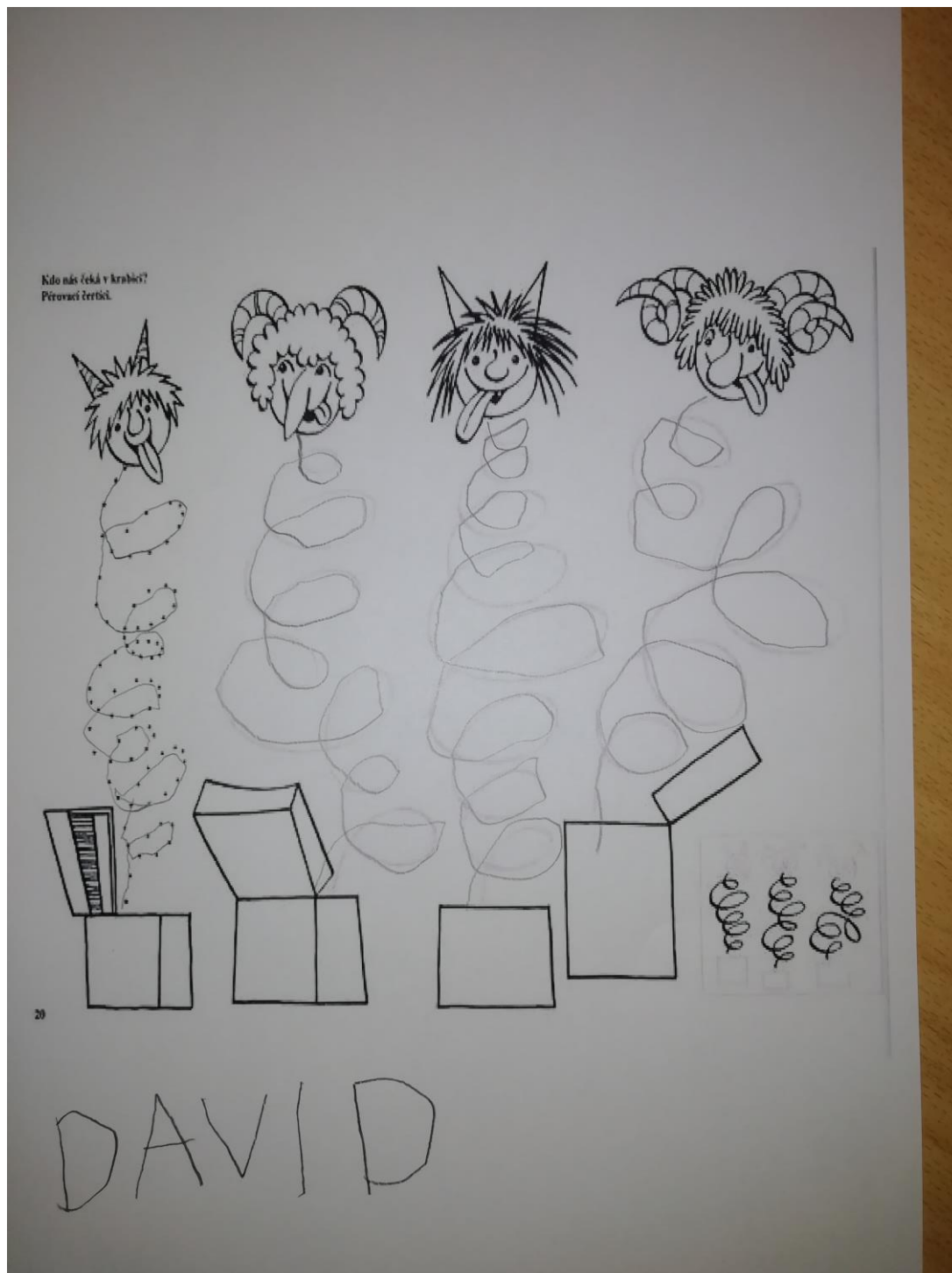
DAVID

najdi 5 rozdílů na spodním obrázku

Obr. č. 33

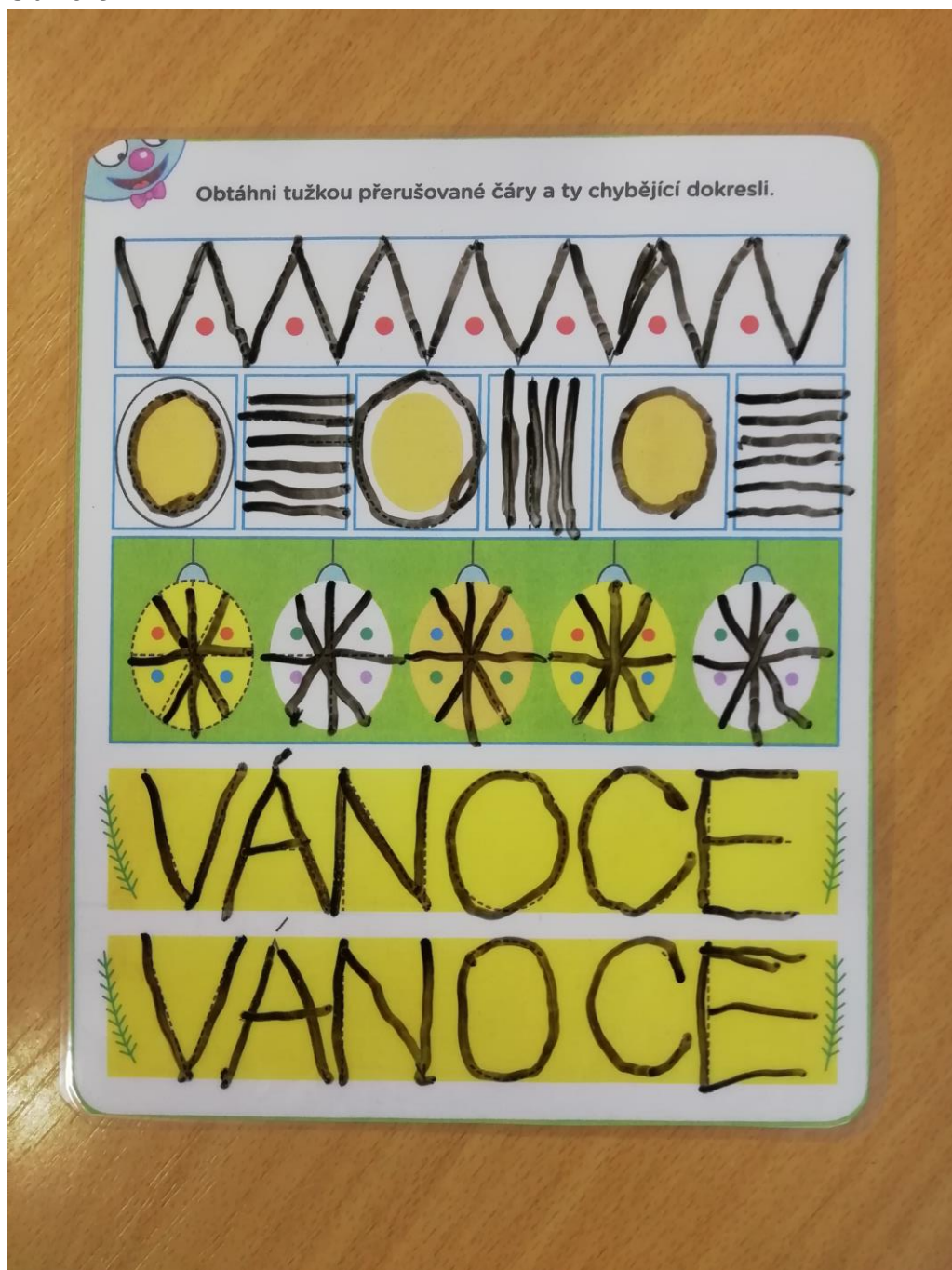
Obr. č. 34

Obr. č. 37

Obr. č. 40

Obr. č. 42

Obr. č. 43

